

előrebocsátásával, a határozatlan időtartamu szerződéssel alkalmazott alkalmazottnak szolgálatát bármikor tetszés szerint felmondhassa, akár egészséges, akár beteg az illető alkalmazott, vagyis megállapítható, hogy jelenlegi jogszabályaink nem képezik akadályát annak, hogy az alkalmazottnak betegségük esetén állásuk a törvényes felmondási idő előrebocsátása mellett épp úgy felmondassék, mintha az alkalmazott egészséges volna.

Viszont nincs oly jogszabály, amely kimondaná, miszerint a K. T. 56. §-a csak abban az esetben volna alkalmazható, ha az illető alkalmazott nincs felmondásban és még kevésbé létezik olyan jogszabály, amely szerint felmondásban nem levő alkalmazott csak hat hétre igényelhetné fizetését ideiglenes véltlen betegség esetén, viszont felmondásban levő alkalmazott ezen hat héten túl is, egész felmondási ideje lejártáig. A két kérdés, t. i. a betegség esetére való fizetés folyósításának kérdése és a felmondási idő kérdése nézetem szerint teljesen függetlenül bírálendő el, amit a következő példával óhajtánék megvilágítani: tegyük fel, egy kereskedelmi társaság igazgatójának, akinek felmondási ideje egy év, állását a társaság 1926 január 1-én 1926 december 31-ére felmondja és ezen felmondásban levő igazgató 1926 február 22-én megbetegszik. Ugy két dolog egészen függetlenül egymástól kétségtelen, U. m.:

a) kétségtelen az, hogy az illető alkalmazottnak a felmondási ideje 1926 december 31-én jár le;

b) de kétségtelen az is, hogy 1926 február 22-én történt megbetegedésétől kezdődőleg a szóbanforgó alkalmazott fizetésének folyósítását betegsége tartama alatt csupán hat hétra igényelheti, vagyis április 7-én, hat hét lejártával a fizetés élvezete megszűnik mindaddig, amíg a szóban forgó alkalmazott egészsége újból helyre áll és így szolgálatételre jelentkezik. Tegyük fel példánk esetében, az illető igazgató egészsége május 1-ével ismét helyreáll, úgy az április 7-ével beszüntetett fizetés élvezete május 1-től kezdődőleg tovább folyik egészen a felmondási idő lejártáig, vagyis december 31-ig.

Dr. Ribáry Géza.

„Perjogi bizomány“ a Curia gyakorlatában.

(Befejező rész. *)

Ezek után, hogy sikerült kimutatnunk a „perjogi bizomány“ magánjogi tarthatatlanságát, alább azokra a messzeható és furcsa konzekvenciákra kívánok rámutatni, amellyel ezen új jogi formulának gyakorlati megvalósítása járhat:

I. Ha a „perbeli bizományos“ magyar honos, úgy

*) Lásd az előző közleményt a Polgári Jog folyó évf. 6. számában.

annak dacára, hogy a jog magánjogi alanya külföldi, tőle perköltség-biztosíték, perjogunk értelmében nem követelhető. A perköltség-biztosíték adásának legegyszerűbb kijátszási módja, a „perbeli bizomány“. A Curia hivatkozott ítélete ezt maga is érzi és így illogikusan kimondja azt is, „ha a hitelező külföldi honos, mi sem gátolja a Pp. 180. §. 8. pontján alapuló pergátló kifogás emelését“.

Ezt a Curia azonban már csak a fennálló perjogunk szabályai ellenére és a Pp. 124. §-ának megsértésével mondhatja ki. Ha a „perbeli bizományos“ a saját nevében önállóan lép fel, ő és kizárólag ő a felperes. A Pp. 124. §-a határozottan és világosan kimondja, hogy a „külföldi felperes“ az alperes kívánatára, perbiztosítékot köteles adni. Tehát vagy felperes a perbizományos és akkor csakis és kizárólag ő kötelezhető perköltségbiztosíték adására, vagy belevonjuk a jog magánjogi alanyát is a perbe, ekkor azonban megszűnik a perbizományos szuverén felperesi mivolta.

II. A perköltségbiztosíték körül támadható vizszásság még csak hagyján, de mi történik akkor, ha a Curia fentebbi ítélete folytán a milliárdos vagyonnal rendelkező felperes koldusszegény rokonát fogja megbizni a pernek saját nevében leendő vitelére. Miután „nem szükséges, hogy az ekként felperesként fellépő egyén ügyvéd is legyen“, ha gróf X. Y. nem akarja kockáztatni a bizonytalan kimenetelű per sokszázmilliós költségeinek a rizikóját, megbizza a számadó juhászt, aki majd a saját nevében fogja a pert vinni és, ha fennálló perjogunk értelmében, a kereset elutasítatik, a perköltségekben marasztalni mást, mint aki a perben felperesként lép fel, nem lehet, a vagyontalan számadó juhász fog majd felelni az alperesnek okozott sokszázmilliós költségért. A Curiai ítélet akkor volna logikus, ha a gazdag alperesnek is módot adna arra, hogy maga helyett egy szegény alperest bizhasson meg a saját nevében való védekezéssel. Mást marasztalni a perköltségekben, mint felperest, vagy alperest, nem lehet. Ha pedig ez a szabály fennáll, mint ahogy a Pp. szerint fennáll, a perköltségviselés felelősége alól való kibujásra egyenesen segítséget nyújt a „perbizományos“.

III. További anomália akkor áll elő, ha pl. a felperesként föllépett „bizományos“ tartozása alapján ezt a perbeli igényt lefoglalják. A foglaltató nem köteles vizsgálni azt a viszonyt, amelyben a megbízó és a „perbizományos“ állanak. Ha megtudja, hogy X. Y. a saját nevében egy nagyösszegű követelést érvényesít, semmi aka-

dálya annak, hogy ezt a követelést végrehajtásilag lefoglalja.

Há már most a jog magánjogi alanya nagynehezen a „perbizományos“ felperes segítségével ítéletet nyer is, igényéhez csak egy esetleges újabb per segítségével juthat, mert hiszen követelést a marasztalt alperesnél a „perbizományos“ adósságaiért lefoglalták.

IV. Mi történik akkor, ha a „perbizományos“ jogerős marasztaló ítéletet nyer és a megbízó közben olyan információt kap a „perbizományosról“, hogy tönkrement, hogy anyagilag megbizhatatlanná vált és így minden biztosítva arra nézve, hogy a végrehajtás során behajtható összeget neki a megbízónak ki is fogja szolgáltatni?

Nincs rá mód, hogy „perbizományost“ a végrehajtási lépések megtételében megakassza. A végrehajtást szenvedett fizetni a végrehajthatónak köteles, ez pedig nem a megbízó hitelező, hanem a „perbizományos“. Sovány vigasza a megbízónak, hogy arra az esetre, ha végrehajtható perbizományos a behajtott összeget neki ki nem szolgáltatja, büntető uton léphet fel ellene, amikor korábban semmiféle módon megakadályozni nem tudta, hogy a megbizhatatlanná vált „perbizományos“ kezeihez folyjon be a követelés.

V. Mi történik végzetül a „perbizományos“ esődjé esetén? Kétségtelen, hogy a közadós felperessége alatt érvényesített peres követelés a közadós perbizományos aktívái között fog szerepelni. Annak a bizonyítása, hogy a peresített követelés nem tömegvagyton, hanem a megbízót illeti, nemcsak hogy hosszadalmas peres elbírálást igényel, hanem problematikus kimenetelű is, mert a gyanu mindig közel fekszik, hogy a közadós ily módon akar a tömeg elől a maga részére valamit „megmenteni“.

A fentiek során kifejtettekből megállapíthatjuk, hogy a perjogi bizomány intézményének a meghonosítása és így a Curia fentebb ismertetett ítéletének gyakorlati alkalmazása olyan visszasságokra vezetne, amiket a curiai ítélet maga sem akarhat. Minden reményünk megvan arra, hogy a bírói gyakorlat rostáján meg fog akadni ez az ítélet még akkor is, ha történetesen a Curia hozta.

Dr. Katona Gábor.

Házastársak közötti alakszerűtlen adás-vétel. A Kuria P. I. 2537—1925. és 3851—1925. sz. határozatával az állandó gyakorlatra való hivatkozással kimondja, hogy a házastársak közötti közjegyzői okirat nélkül létrejött és teljesedésbe is ment ingatlan-átruházás érvényességét a közokirat hiánya miatt, sem a házastárs, sem annak örökösei meg nem támadhatják, hanem csak a